

Uppföljning av tidigare granskning av Säkerhetspolisens behandling av känsliga personuppgifter i dokument- och ärendehanteringssystemet

1. SAMMANFATTNING

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden har gjort en uppföljning av en tidigare granskning av Säkerhetspolisens behandling av känsliga personuppgifter i myndighetens dokument- och ärendehanteringssystem. Granskningen har omfattat ett urval av personregistreringar i ett anteckningsfält i det aktuella it-systemet och Säkerhetspolisens rutiner för användning av anteckningsfältet.

Nämnden bedömer att behandlingen av alla de granskade känsliga personuppgifterna är lagenlig. Det är dock angeläget att Säkerhetspolisen så snart som möjligt färdigställer arbetet med instruktioner för hur anteckningsfältet ska användas.

2. BAKGRUND

2.1. Inledning

Nämnden granskade under 2016 Säkerhetspolisens behandling av känsliga personuppgifter i myndighetens dokument- och ärendehanteringssystem (it-systemet).¹ I sitt uttalande riktade nämnden kritik mot Säkerhetspolisens behandling av känsliga personuppgifter i it-systemet. Uppgifter om personers etnicitet eller hälsotillstånd hade i flera fall behandlats utan att det hade varit absolut nödvändigt för syftet med behandlingen. Behandlingen hade därmed skett i strid med polisdatalagen.

Alla de registreringar som nämnden kritiserade hade gjorts i ett anteckningsfält i it-systemet där det går att föra in uppgifter om ärendet. Anteckningsfältet används för tjänsteanteckningar som rör ärendet, dokumentation av beslut om att känsliga personuppgifter får behandlas, kommunikation mellan befattningshavare vid olika avdelningar om ärendets handläggning samt för instruktioner till medarbetare. I ett yttrande till nämnden uppgav Säkerhetspolisen att det pågick ett arbete i syfte att minska risken för felaktig användning av anteckningsfältet. Säkerhetspolisen informerade också nämnden om att det hade

¹ Se nämndens uttalande 2017-02-16 "Säkerhetspolisens behandling av känsliga personuppgifter i ett system för diarieföring" (dnr 143-2016).

lagts till en text vid anteckningsfältet som uppmanade användaren att inte registrera känsliga personuppgifter där. Nämnden angav i sitt uttalande att den avsåg att följa upp vilka åtgärder som Säkerhetspolisen vidtog.

Den 14 juni 2018 beslutade nämnden att göra en uppföljning av den tidigare granskningen.

2.2. Rättsliga utgångspunkter

Uppgifter om en person får inte behandlas enbart på grund av vad som är känt om personens ras eller etniska ursprung, politiska åsikter, religiösa eller filosofiska övertygelse, medlemskap i fackförening, hälsa eller sexualliv, s.k. känsliga personuppgifter. Om uppgifter om en person behandlas på annan grund får de kompletteras med känsliga personuppgifter när det är *absolut nödvändigt* för syftet med behandlingen (6 kap. 4 § p. 4 och 2 kap. 10 § PDL). Med hänsyn till den restriktivitet som ligger i begreppet ”absolut nödvändigt” måste behovet av att göra sådana kompletteringar prövas noga i varje enskilt fall.²

3. UTREDNINGEN

Den 4 september 2018 genomfördes en inspektion vid Säkerhetspolisen. Sökningar gjordes i anteckningsfälten i alla ärenden inom den brottsbekämpande verksamheten som hade inletts i it-systemet mellan den 1 oktober 2016 och dagen för inspektionen på sökbegrepp i form av ord som kan avslöja känsliga personuppgifter om etnicitet, religiös övertygelse och hälsa. Ett urval av de anteckningar där sökningarna gav träff granskades vid inspektionen. 21 av dessa anteckningar valdes ut för en närmare granskning.

De registreringar som granskades närmare utgjordes av tjänsteanteckningar, intern kommunikation inom Säkerhetspolisen samt information om ärendet. Registreringarna innehöll känsliga personuppgifter om etnicitet, religiös övertygelse och hälsa.

Under granskningen har Säkerhetspolisen på nämndens begäran besvarat frågor om vilka åtgärder som myndigheten har vidtagit efter nämndens förra granskning. Säkerhetspolisen har anfört bl.a. följande.

Texten som tidigare uppmanade användarna att inte registrera känsliga personuppgifter i anteckningsfältet har reviderats. Numera anges det i stället att sådana uppgifter får registreras om det är absolut nödvändigt. Registervårdsinsatser har genomförts i anteckningsfälten. Det pågår också ett arbete med att ta fram en instruktion för hur anteckningsfältet rent allmänt ska användas. Myndigheten har inte bestämt något datum för när det arbetet ska vara färdigt. All personal

² Prop. 2009/10:85 s. 325.

vid Säkerhetspolisen som ska ges behörighet till myndighetens olika it-system får också såväl generell som systemspecifik utbildning där avsnitt om behandling av känsliga personuppgifter ingår.

4. NÄMNDENS BEDÖMNING

Nämnden bedömer att behandlingen av alla de granskade känsliga personuppgifterna i anteckningsfälten är lagenlig. Det har således inte framkommit någon olaglig registrering av det slag som konstaterades vid den förra granskningen.

Det saknas emellertid fortfarande instruktioner som gör det tydligt för användarna för vilka syften personuppgifter får behandlas i anteckningsfälten. Avsaknaden av sådana instruktioner medför en fortsatt risk för olaglig behandling av känsliga personuppgifter. Den risken är särskilt stor när anteckningsfältet – som kan läsas av alla som har behörighet till ärendet – används för intern kommunikation mellan befattningshavare inom Säkerhetspolisen. Det är således angeläget att Säkerhetspolisen så snart som möjligt färdigställer arbetet med instruktioner för hur anteckningsfältet ska användas.

5. BESLUT

Med detta uttalande avslutas ärendet.

På Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens vägnar

Gunnel Lindberg

I avgörandet har deltagit: Gunnel Lindberg (ordförande), Barbro Thorblad, Cecilia Dalman Eek, Linnéa Darell, Berit Jóhannesson, Zayera Khan, Christina Linderholm, Ewa Samuelsson, Mats Sander och Jonas Åkerlund (enhälligt).

Föredragande: Ann-Kristin Vesterlund

Expedition till:

Säkerhetspolisen, Rättsenheten (2018-12843-3)

Kopia för kännedom till:

Datainspektionen